

čís. 497 sb. z. a n. stanovena nejvyšší cena 6 K 30 h za 1 kg. Účelem úředně stanovených cen jest zajisté čeliti v zájmu spotřebitelstva přehnaným požadavkům prodávatelů. Zmíněnou úřední cenu přeplatil obžalovaný vědomě a z vlastního popudu, nabídnuv a také zaplativ prodávajícímu 24 K za 1 kg. Tím splnil však, čeho se vyžaduje ke skutkové povaze deliktu dle §u 9 cit. zák. Vůči hořejším úvahám je naprosto lhostejno, zač a zejména zda se ziskem či se ztrátou obžalovaný srnce dále prodal a nevyhledává se proto ke skutkové povaze §u 9 cit. zák. ani v subjektivním ohledu nijakého úmyslu ziskuchtivého. Nezjištění jeho nezakládá proto neúplnosti čís. 5 §u 281 tr. ř. Stížnost namítá dále, že obžalovaný neznal shora uvedeného nařízení vládního o nejvyšších cenách zvěře. Tvrzení toto nenalézá sice ve zjištěních rozsudku opory a není uplatňovaný nedostatek rozsudku vytýkán stížností také ani s hlediska formelního důvodu zmatečnosti čís. 5 §u 281 tr. ř., jenž by přicházel v úvahu. Avšak ani věcně nemůže námitka ta obstáti. Jako řezník a uzenář ví obžalovaný a vzhledem k svému povolání věděti musí, že pro určité předměty potřeby, jmenovitě potraviny, jsou stanoveny úředně nejvyšší ceny. Nejvyšší ceny za srnci byly též uveřejněny ve sbírce zákonů a nařízení. Kupoval-li tedy obžalovaný věc, jež je v úzké souvislosti s jeho povoláním, bylo zajisté jeho samozřejmou povinností, by si zjednal vědomost o tom, nejsou-li pro věc tu stanoveny nejvyšší ceny. Opomenul-li tak učiniti a kupoval-li na nebezpečí, jednal zajisté cum dolo eventuali, jenž jsa odrudou dolí directi ke skutkové povaze předmětného trestného činu úplně stačí. Důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. není proto dán. Totéž platí však i o dále dovolávaném důvodu čís. 10 §u 281 tr. ř., kterým brojí stížnost proti tomu, že nalézací soud kvalifikoval jednání obžalovaného jako přečin vzhledem k tomu, že byl již odsouzen pro přešupek ve smyslu §u 20 čís. 1 cís. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z. Poukazujíc na dřívější doslov souběžných ustanovení cís. nař. čís. ř. zák. 228/15 a 261/16, kde se užívá výrazu: »der rückfällige Täter...«, jakož i na pojem zpětnosti, vyžadující odsouzení pro týž čin trestný, míní stížnost, že odsouzení obžalovaného pro přečin by bylo oprávněno jen tehdy, kdyby byl již jednou odsouzen pro přeplácení cen. Než stížnost není odůvodněna, naopak dlužno souhlasiti s úplně správným náhledem soudu nalézacího. Ve statí o předražování (§§ 7 až 13) zákona o lichvě, činí se skutková povaha přečinu závislou důsledně na tom, byl-li pachatel již jednou pravoplatně odsouzen »p r o p ř e d r a ž o v á n í«. Z toho, že zákon používá povšechného výrazu »p ř e d r a ž o v á n í«, aniž dává nějak na jevo, že musí se jednati o předražování téhož druhu, plyne, že nelze zákonu dávatí výklad tak úzký, jak to činí stížnost. Pro stanovisko soudu nalézacího mluví ostatně i motivy zákona, kde se v poznámkách k §u 6 zákona o lichvě praví, že v kapitole o předražování stanoveny byly nové skutkové podstaty zločinu, při čemž vedoucí myšlenkou bylo, že ke kvalifikaci přečinu postačí, byl-li pachatel pro j a k o u k o l i f o r m u p ř e d r a ž o v á n í jednou pravoplatně odsouzen. Odsouzení obžalovaného pro přečin je proto v zákoně odůvodněno.

Čís. 465.

Ke skutkové podstatě §u 305 tr. zák. se nevyžaduje vybízení k nějakému násilí, nýbrž stačí, bylo-li vybízeno k činu protizákonnému.

(Rozh. ze dne 2. června 1921, Kr I 351/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 28. ledna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle §u 305 tr. zák.

Důvody:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., shledává stížnost nesprávným použitím §u 305 tr. zák. na případ, o němž jde. Rozsudek prý nezjišťuje, že by obžalovaný byl vybízel k nějakému násilí. Vyzývání pak k utvoření závodní rady bez veškerého násilí a k převzetí správy statku radou tou smírnou cestou nelze prý pokládati za vybízení k činům zákonem zapovězeným. Stížnost jest na omylu. Předně dlužno poukázati k tomu, že v rozsudku není zjištěno, že převzetí správy statku mělo se státi cestou smírnou a není proto stížnost, dovolávajíc se hmotněprávního důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., jenž předpokládá, by stěžovatel vycházel jen ze skutkového děje, nalézacím soudem zjištěného a jen tento porovnával se zákonem, oprávněna své právní vývody opírat o zmíněný předpoklad. Po stránce právní dlužno pak vytknouti, že ke skutkové povaze §u 305 tr. zák. nevyžaduje se vybízení k nějakému násilí, nýbrž k činům protizákonným. Tento zákonný požadavek jest však úplně kryt skutkovými zjištěními soudu nalézacího. Zjišťuje soud, že obžalovaný vybízel dělnictvo dvora prostřednictvím jeho důvěrníka, by zastavilo práci, zřídilo závodní radu, aby tato převzala dvůr do své správy, převzala inventář, klíče od zásob a by sama na dvoře hospodařila. Dle těchto zjištění mělo býti dosavadnímu majiteli dvora odňato právo volného nakládání jeho majetkem, jež mu přísluší dle platných zákonů, opravňující ho zejména, by s podstatou i s užitky své věci dle své vůle vládnul a každého jiného z toho vyloučil (§ 354 obč. zák.), a měla do těchto soukromých práv zasáhnouti závodní rada bez jakéhokoli právního a zákonného titulu. Vyslovil proto nalézací soud výstižně, že, kdyby byl Josef Š. jednal dle návodu obžalovaného, byla by tím bývala obmezena volnost správy dvora, jakož i majitelé jeho ve volném rozhodování o hospodaření a využitkování inventáře a zásob, a že vybízením ku zřízení závodní rady s působností shora uvedenou vybízel obžalovaný k činům protizákonným, ba tvrditi možno k násilným, jak zmateční stížnost žádá. Neboť onou výzvou bylo vysloveno, že se majiteli dvora má odňati právo volné dispozice jeho majetkem a jměním, kteréžto protizákonné a svémocné zasahování do jeho majetkové sféry nebylo by lze označiti jinak nežli násilím. Nemají-li závodní rady pro obor zemědělství dosud zákonného podkladu, stávají se veškeré vývody a úvahy zmateční stížnosti, k jich obhajobě uplatňované, bezpodstatnými. Pokud stížnost míní, že obžalovaný o určitých okolnostech pouze vyprávěl, neshoduje se tvrzení její se zjištěními rozsudku. Nalézací soud podřadil proto čin obžalovanému za vinu kladený správně pod ustanovení § 305 tr. zák. a není tudíž dán důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř.